

Nagrade i obrazloženja - MALI MARULIĆ 2025

Na natječaj Mali Marulić za najbolji novi dramski tekst za lutkarsko kazalište i kazalište za djecu pristiglo je ove godine 16 dramskih tekstova.

O izboru najboljih odlučivalo je stručno povjerenstvo u sastavu:

Bruna Bebić, glumica i profesorica na Kazališnom odjelu Umjetničke akademije u Splitu kao predsjednica,

Ana Matijević, kazališna kritičarka i profesorica hrvatskog jezika i književnosti

Sanja Crljen, mag. glume, dramska pedagoginja i glazbena urednica

Zahvaljujemo svim autoricama i autorima koji su se prijavili, stvorivši tako priliku kazalištima za djecu i mlade za nove predstave u kojima će publika uživati!

Širok je i zanimljiv raspon tema za koje su se opredijelili, ozbiljnih i zabavnih, za različite uzraste, od odnosa prema prirodi, obiteljskih i međugeneracijskih odnosa, nesigurnosti odrastanja, osjećaja otuđenosti ili pripadnosti, prijateljstva, razumijevanja odgovornosti, raznoraznih sporazuma i nesporazuma u komunikaciji do maštovite i humorne perspektive uobičajenih detalja iz svakodnevnog života, svježih pogleda na aktualne društvene okolnosti pa čak i svijeta fantastike.

U žanrovskom smislu, što je vrlo važno, tekstovi pristigli na natječaj pružaju mnoštvo mogućnosti za izvedbu kao što su glumačka igra, lutke, elementi glazbenog ili neverbalnog kazališta kao i za različite zamisli oblikovanja scenskog prostora, od potpuno praznog preko realističnog do improviziranog ili projiciranog.

Povjerenstvo se u svom izboru, osim prikladnošću tema posebno vodilo kriterijima vještine pisanja te stvaranja dobrog temelja za izvedbu kao što su: dramska zaokruženost, razumljivost, zanimljivost karaktera, interakcija, razvijanje dijaloga, osjećaj za ritam te igrivost.

Odlučili smo nagraditi sljedeće tekstove:

Prvu nagradu Povjerenstvo je jednoglasno dodijelilo tekstu **Djevojčica sa škarama** autora Igora Bakse.

Obrazloženje:

Drama za mlade „Djevojčica sa škarama“ na kompleksan način progovara o nekoliko aktualnih tema društva u kojemu živimo. Iako na prvi pogled izgleda kao drama o školi, ispod osnovne priče kriju se fini slojevi koji nude pogled na čitav presjek današnjeg društva.

Autor vrlo dobro poznaje problematiku, a bogatstvo motiva i njegov složeni pristup iz različitih gledišta čine ovaj dramski tekst višeslojnim.

Čvrsta dramska struktura i dinamična kompozicija scena drže nas u neizvjesnosti od samog početka. Unatoč većem broju likova vrlo brzo shvaćamo njihove odnose te s lakoćom ulazimo u kompleksne situacije. Lica su podjednako zastupljena, karakterno i psihološki opravdana, dijalozi autentični a razvoj događaja uvjerljiv. Jezik je bogat i prilagođen određenoj društvenoj skupini što čini djelo realističnim.

Autor ne iskazuje osobni stav, daje uvid u današnju sliku svijeta prvenstveno kroz dječje oči. Upravo kroz te dječje oči šalje nam poruku da stanemo na trenutak i zapitamo se kamo smo krenuli i u čemu griješimo. Unatoč svom napretku još uvijek ne čujemo dovoljno jedni druge, još uvijek se bojimo jedni drugih, a najmanje od svega čujemo svoju djecu.

S jedne strane sustav, nemilosrdan, krut i neprilagodljiv, s druge strane roditelji izgubljeni u obvezama, pritisnuti teretom svakodnevnog života, a u sredini djeca koja pokušavaju balansirati između svega. Ovaj dramski tekst nam nudi zrcalo u kojem se svi možemo vidjeti, bez obzira jesmo li u ulozi djeteta, roditelja, učitelja ili predstavnika sustava. Ali nudi i razumijevanje da nismo bespomoćni, stvari se još uvijek mogu promijeniti ako to sebi dopustimo.

Drugu nagradu za dramski tekst po jednoglasnoj odluci Povjerenstva ravnopravno dijele dva teksta: **U moje doba, u tvoje doba** autora Ivora Popovića i **Uspavana Sunčica** autorice Justine Vojaković - Fingler .

Obrazloženje:

Obje nagrađene drame usmjerene su djeci mlađeg uzrasta i bave se temom osnovnih ljudskih vrijednosti na jednostavan i zaigran način. Objе svojom originalnom dramskom strukturom, kombinacijom stvarnosti i mašte te neposrednošću osvajaju srce i stvaraju širok prostor za atraktivnu scensku izvedbu.

U drami „**U moje doba, u tvoje doba**“ kroz poetičnu priču Djeda i dječaka Dana usporedno pratimo živote dvije različite generacije. Djed se prisjeća svog djetinjstva i toliko je zanesen u toj priči da zaboravlja da s druge strane stoji i slušač tj. dječak Dan koji smatra da Djedova i njegova priča nemaju ništa zajedničko. Kako je Djed star tako je zaboravio priči kraj pa taj kraj mora završiti sam dječak koji se boji izazova, nije siguran može li je završiti. Srećom, putem susreće Stari Hrast, sovu Snješku i Medu, likove koji ga uče životnim mudrostima i pomažu mu da popuni rupe u Djedovom sjećanju kako bi priča bila do kraja ispričana.

Ovom jednostavnom, emotivnom pričom autor kroz odnos djeda i unuka, s puno topline šalje poruku da je odrastanje svakoj generaciji izazov, a obitelj je važna i može na tom putu biti velika pomoć. Tradicionalne vrijednosti u današnjem društvu gube na važnosti i nestaju, a upravo njih prigrliti znači dobiti na osjećaju sigurnosti, samopouzdanja i prepoznavanju vlastitog identiteta, što su osnovni elementi odrastanja.

„**Uspavana Sunčica**“ priča je o djevojčici Sunčici koju čeka velika, velika sunčana dužnost: da naslijedi svoje roditelje Sunčanu i Heliosa u održavanju dana. Djevojčica mora vježbati i već ima puno zadataka. Požuruju je i donekle pomažu zabrinuti roditelji. Ali Sunčica je mala i ne osjeća se doraslom obvezama, htjela bi još biti bezbrižna. Umorna je i želi se naspavati. Svojom odlukom da se naspava dovede u opasnost cijeli svijet.... Priča ipak ima sretan završetak a obitelj je opet u tome važna i sidro je sigurnosti. Kako se naučiti odgovornosti a pritom ostati neopterećen....? I što nam, kad smo mali a sve oko nas golemo, može u tome pomoći? Odrasli lako zaborave što znači biti dijete, očekuju previše ili premalo. Bezbrižnost, mašta i zaigranost važne su za razvoj djeteta, osjećaj sigurnosti i zaštićenosti također. Ali važno je i odrastati, učiti se samostalnosti i obvezama. Kako naći pravu mjeru? Ova razigrana priča nudi uz pitanja i mogućnost odgovora unutar zajedništva, međusobnog razumijevanja i podrške. A djeci svakako i potvrdu da nisu sami, da se sa strahom od odgovornosti susreću svi, bili djeca ili odrasli.

Treću nagradu po jednoglasnoj odluci Povjerenstva također ravnopravno dijele dva teksta: **A Oskara dobiva** autorice Ane Pisac Serezlija i **Odišlo kapetanice Fleke** autora Branka Ružića.

Obrazloženje:

Oba nagrađena teksta plijene svojom dinamičnom strukturom, lakoćom, vještinom u razvoju situacija i dijaloga te duhovitim pristupom. Nose veliki izvedbeni potencijal i materijal su koji, uz nadahnutu režiju i glumu, može imati odličan prijem kod publike svih uzrasta.

„**A Oskara dobiva...**“ zabavna je dramska basna koja na vrlo humorističan način govori o ozbiljnim temama, životnim izborima, toleranciji, osobnom doživljaju sreće, usamljenosti i ustrajnosti. Prikazuje frizera Lava koji je cijeli svoj život posvetio razvijanju majstorstva i kreativnom radu. Jedan Miš postaje mu prijatelj iako su mu u životu važne sasvim drukčije stvari. Tu je i Miševa stara prijateljica Stela Foks koja mu donosi slavu. Ipak, Lav je nesretan jer nema s kim podijeliti svoju sreću...

Posebne kvalitete ovog teksta su: jednostavan, ali čvrst prikaz osobnih i društvenih vrijednosti i razlike među njima te iznimna originalnost i humornost u kreiranju lica koja osvajaju svojom simpatičnošću. Ambiciozni i kreativni majstor Lav fokusiran je samo na svoj rad dok u potpuno drukčijem svijetu živi Miš, neopterećen taštinom, usmjeren na svakodnevicu, vlastitu udobnost, obitelj i dom. Te dvije krajnosti osnova su za duhovite dijaloge, autentičnost i odmak od stereotipa. Vješto sprovedena personifikacija životinja sa svim dobrim i lošim osobinama pridonijela je uvjerljivosti. Gospođica Stela koju za sada slava baš i nije puno pokvarila sprovoditelj je ideje ustrajnosti u težnji da se ostvare snovi.

„**Odjelo kapetanice Fleke**“ dinamičan je tekst iz područja znanstvene fantastike. Svemir, međugalaktičke borbe, dosjetljivost u svladavanju nadmoćnijeg neprijatelja i sve to uz promicanje vrijednosti kao što su prijateljstvo, odanost, timski rad, slobodoljubivost i čast.

Autor promišljeno i na neopterećen način progovara o dobro poznatim problemima potrošačkog svijeta, o komercijalizaciji, podložnosti brandovima, uniformnosti mišljenja, nedostatku originalnosti i autentičnosti u našim životima. „Brandovi“ su osvajači iz svemira koji pokušavaju uništiti maštu, svih kontrolirati i tako vladati. Jedina članica galaktičkog tima koja nije zarobljena upravo je osebujna kapetanica Fleka, kojoj nije do vlasti nego do časti, uvijek u istom starom iznošenom odijelu, pa ona u suradnji sa svojom maštom, uz improvizaciju i timsku suradnju spašava stvar. Vješto profilirani karakteri i duhoviti dijalozi otvaraju prostor atraktivnim glumačkim izvedbama, a svemir kao mjesto događanja kreativnim scenskim rješenjima.

Čestitamo još jednom svim dramskim autoricama i autorima na sudjelovanju a posebno nagrađenima!